

De oorlog

Casusbeschrijving

Lectoraat : Crossmedia Content
Versie : 1.0
Status : Definitief, vrijgegeven
Auteurs : Dick Swart
Documentnaam: Casusbeschrijving De oorlog.doc

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting.....	3
2.	Het project	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Doelstelling.....	4
2.3	Tijdspad.....	5
2.4	Spin off.....	5
2.5	Partners.....	6
2.6	Uitvoerende partijen	6
3.	Inhoudelijke analyse	8
3.1	TV-aflevering.....	8
3.2	Website onderdeel	9
3.3	Boek hoofdstuk	9
3.4	TV aflevering 13 in de oorlog	10
3.5	Website onderdeel “joden”	10
3.6	Flow van informatie	10
4.	Eindresultaten.....	12
4.1	De oorlog.....	12
4.1.1	TV-serie	12
4.1.2	Website De oorlog	13
4.1.3	Boek de Oorlog.....	14
4.2	Dertien in de oorlog	14
4.2.1	TV-serie	14
4.2.2	Website Dertien in de oorlog	15
4.3	Relatie tussen de eindproducten.....	15
4.4	Crossmediale karakter	15
4.5	Effect.....	15
5.	Verwijzingen	16
6.	Bijlage: Personen	17
6.1	Loe de Jong	17
6.2	Ad van Liempt	17
6.3	Hans Blom.....	18
7.	Bijlage: Voorgeschiedenis	19
7.1	De bezetting van Lou de Jong (1914 – 2005).....	19
7.2	Remake van de Bezetting (1989 – 1990).....	20

1. Samenvatting

Voorafgaand

In de periode 1960 tot 1965 werd de serie *De bezetting* o.l.v. Loe de Jong voor het eerst live uitgezonden. In de periode 1966 tot 1968 werd deze serie in ingekorte versie herhaald. In 1989-1990 is er een remake gemaakt van deze serie o.l.v. Ad van Liempt.

De oorlog

In 2006 vat Ad van Liempt het plan op om een geheel nieuwe serie te ontwikkelen over de oorlog. Wetenschappelijk onderzoek, nieuw boven water gekomen beeldmateriaal en veranderde inzichten in het publieke debat legitimeren dit project. De redactie van *Andere Tijden* aangevuld met wetenschappers doen onderzoek naar de onderwerpen die van begin af min of meer vast stonden. In de opzet van de serie is er geprobeerd het verhaal van de oorlog op een andere, meer persoonlijke manier te vertellen. Er is niet gezocht naar het clichématige verhaal. Maar er is steeds geprobeerd aan de hand van persoonlijke notities zoals dagboeken, brieven en uniek, niet eerder uitgezonden materiaal de onderwerpen atypisch te behandelen. Ook is er sterk op gelet geen moraliserend oordeel te vellen over de gebeurtenissen die er worden getoond (zoals wel in Loe de Jong's serie). Het project heeft een 9-delige serie, een DVD-box, een website en een boek opgeleverd. De serie is hierbij leidend geweest en de site (<http://deoorlog.nps.nl>) en het boek zijn informatief en aanvullend op de serie. Er is geen radioprogramma gemaakt rond de serie hoewel OVT er regelmatig over bericht heeft.

13 in de oorlog

In 2007 is er een Spin off ontstaan. Speciaal voor de jeugd en in samenwerking met Klokhuis is er een dertiendelige serie gemaakt over kinderen in de oorlog. In elke aflevering wordt het verhaal verteld van een kind dat een typerende gebeurtenis uit de oorlog heeft ondervonden of meegemaakt. Hierbij zijn dramascènes gebruikt om het perspectief vanuit het kind te versterken. Naast de serie is er ook een site ontwikkeld die ook is afgeleid van de serie (www.13indeoorlog.nl). Het spel dat gespeeld kan worden verteld ook in grote lijnen de verhalen uit de serie.

Relatie tussen de series

De serie “De oorlog” en “13 in de oorlog” hebben, hoewel ze (deels) door dezelfde mensen zijn gemaakt weinig relatie met elkaar. Er is uiteraard overlap in onderwerpen, maar de benadering, de vorm en structuur zijn zeer verschillend.

Crossmediaal

Er is slechts een zwakke crossmediale relatie tussen de producten die over de verschillende kanalen zijn gezonden. Slechts indexaal wordt een enkele keer verwezen naar de andere media, maar de bezoeker/kijker hoeft niet te switchen om het verhaal compleet te krijgen. De afzonderlijke producten zijn uitstekend los van elkaar te gebruiken.

Dat gezegd hebbende moet ook gezegd dat beide series en hun nevenproducten inhoudelijk voortreffelijk zijn gemaakt. Als er al kritiek zou zijn dan is dat de site van de oorlog puur informatief is en amper mogelijkheden biedt om in dialoog te gaan met de makers en elkaar. Maar daar is (gezien de aard van het onderwerp wellicht ook beter) bewust van afgezien.

Qua ontwikkeling van het project is wel duidelijk sprake van een crossmediaal project waarbij personen, bronnen en resultaten veelvuldig vanuit een duidelijk regie zijn gebruikt voor de eindproducten.

Effect

De kijkcijfers van de serie *de oorlog* en *13 in de oorlog* waren boven verwachting hoog. De eerste aflevering van *de oorlog* trok meer dan een miljoen kijkers. De serie *13 in de oorlog* wordt veel door docenten in de klas gebruikt. Het doorbreken van het smartboard in de basisschoolklas is hier uiteraard ook debet aan. Alle recenties zijn door de bank genomen goed en hebben slechts op details kritiek. Uiteraard zijn er ook belangenverenigingen niet tevreden over de mate van aandacht die (niet) in de serie hebben gekregen zoals de zeelui van de koopvaardij.

Conclusie

Ofschoon het een interessant, goed en fraai uitgevoerd project is, kan het in mijn ogen niet echt dienen als voorbeeldig crossmediaal format, daarvoor zijn de tv-series te leidend, is de relatie tussen de producten zwak en wordt de doelgroep niet actief gestimuleerd om gebruik te maken van de verschillende media om zo zijn eigen verhaal te maken.

2. Het project

Dit hoofdstuk geeft een gedegen beeld over het project en de omstandigheden van het project. Zaken als waar, wanneer, aanleiding en dergelijke worden beschreven.

2.1 Inleiding

Het initiatief voor het project “De Oorlog” was van Ad van Liempt, werkzaam bij de NPS in augustus 2006. Ad van Liempt was in de beginjaren negentig eindredacteur van een remake van de serie “De Bezetting” die oorspronkelijk in de 60-er jaren is uitgezonden onder leiding van Loe de Jong.

Ad van Liempt was in die tijd eindredacteur van het (door hem bedachte programma) “Andere Tijden”. Het plan was om een geheel nieuwe serie over de oorlog te maken vanuit de redactie van “Andere Tijden”. Het eerste idee werd als volgt beschreven:

*Twintig jaar na de uitzending van de remake van De Bezetting (1989/1990) zou er weer een grote, mooie, nieuwe serie over Nederland in de Tweede Wereldoorlog moeten komen, op basis van recent onderzoek, nieuwe perspectieven en veranderde inzichten
Het ligt voor de hand dat de NPS die serie produceert vanuit de formatie van Andere Tijden, waar de voor dit project noodzakelijke kennis en expertise grotendeels aanwezig zijn. Inschakeling van een externe producent lijkt in dit geval niet noodzakelijk en daardoor ook niet gewenst. Bovendien is de NPS als erfopvolger van de NOS de aangewezen omroep om hiervoor het initiatief te nemen. De redactie zal vanaf het begin worden bijgestaan door een competente adviesraad met specialisten op verschillende gebieden.
De serie wordt geproduceerd in samenwerking met de afdeling Erfgoed Tweede Wereldoorlog van het ministerie van VWS, die de serie financieel mede mogelijk maakt en ook in de redactieraad vertegenwoordigd zal zijn*

bron intern document NPS “Het idee versie 5” (2006)

Van begin af aan was er sprake dat er een site gemaakt zou moeten worden en ook een DVD-serie met extra materiaal erop. Uiteindelijk is dat niet gebeurd en bevatten de cd's alleen de oorspronkelijke serie. Tevens werd er van begin af aan gedacht aan een boek dat de serie zou moeten begeleiden.

2.2 Doelstelling

In de eerste notities rond dit project staat in wezen helder beschreven wat de doelstelling van het project van meet af aan is geweest. Het maken van een nieuwe serie over de oorlog was een logisch gevolg van nieuwe wetenschappelijke onderzoeksresultaten en inzichten en veranderingen in het maatschappelijk debat ten overstaan van de gebeurtenissen in de tweede wereldoorlog. Door publicaties van geschiedkundigen van onder andere Chris van der Heijden (grijs verleden, 2001) en Hans Blom (In de ban van goed en fout, 2007) is men de oorlogsperiode wezenlijk anders gaan beschouwen. Het morele goed-fout oordeel van Loe de Jong was aan vervanging toe. De remake van de serie in de jaren negentig gaf hierin al een voorschot. Toch waren er niet alleen inhoudelijk-wetenschappelijke argumenten. De generatie die de oorlog als volwassene heeft meegemaakt begint in rap tempo uit te sterven. Daarnaast is er de laatste decennia (mede door dit doodgaan van die generatie) veel materiaal vrijgekomen in de vorm van dagboeken, foto's en film. Dit maakte het ook mogelijk om de serie op te zetten vanuit een ander perspectief. Namelijk het perspectief van de individuele persoon die op een of andere manier met de oorlog moet omgaan.

Uitgangspunten

Er zijn in het begin van het project een reeks uitgangspunten benoemd voor de serie. Voor de volledigheid worden deze hier genoemd. Deze uitgangspunten te samen geven goed weer wat de doelstelling van het project is geweest.

- *Het verhaal van De Oorlog zou verteld moeten worden in een veel beknoptere vorm dan in De Bezetting I en II, zonder streven naar volledigheid, maar wel representatief voor een zo betrouwbaar mogelijk beeld, met een eigenzinnige keuze van subthema's die relevant zijn gebleven voor nieuwe generaties.*
- *Het oogmerk van de makers moet zijn het verhaal van de tweede wereldoorlog opnieuw te vertellen in een nieuwe vorm en met eigentijdse middelen, en wel zodanig dat een nieuw publiek erdoor gestimuleerd wordt dieper door te denken over de wereld van vandaag.*
- *Het perspectief van goed-fout of collaboratie-verzet dient vervangen door andere perspectieven, zoals dat van de Nederlandse burger en zijn keuzemogelijkheden; of, bijvoorbeeld, dat van de nieuwe verhoudingen in een bezet land.*

- *De situatie in Nederland zou op verschillende punten ook met andere landen vergeleken moeten worden, om te voorkomen dat het een te neerlandocentrisch project zou worden.*
- *Er zal niet alleen aandacht zijn voor slachtoffers, maar ook voor daders, handlangers en omstanders.*
- *Een doelstelling van de serie is ook het ontzenuwen van mythes.*
- *Bij belangrijke verhaallijnen en personen proberen we te vertellen hoe het “afliep”, ook als dat verhaal zich tot ver na de oorlog uitstrekt. Op die manier moet de diepe verwevenheid van de tweede oorlog met de periode erna gestalte krijgen.*
- *In de serie zal de nadruk liggen op sociale, politieke, economische en culturele geschiedenis, niet op militaire ontwikkelingen*
- *Waar mogelijk gaan we in op de aanmerkelijke regionale verschillen die in ons land met betrekking tot de oorlogsgebeurtenissen bestaan hebben.*
- *We schrijven menselijke geschiedenis: per aflevering zullen enige personen centraal staan; via hen wordt het verhaal verteld, zodat er sprake kan zijn van identificatie van de kijker.*
- *We kiezen voor presentatie op locatie: per aflevering zullen we een aantal locaties selecteren die de presentator als uitgangspunt kiest voor zijn verhaal.*
- *De serie wordt zeer visueel: we streven naar 80 procent illustratie met archiefmateriaal met een voorkeur voor onbekende, zelden vertoonde foto's en film en voor kleurenopnamen; daarbij maken we gebruik van het feit dat de laatste twintig jaar bijzonder veel materiaal boven water is gehaald waardoor het beeld van de oorlog op zichzelf al in aanmerkelijke mate kantelt.*
- *De presentator zal belangrijke foto's en documenten bij zich hebben en laten zien – om de historische sensatie te benadrukken.*
- *We maken gebruik van moderne animatietechnieken om militaire ontwikkelingen (en misschien ook organisatorische kwesties) uit te leggen.*
- *We moeten een adequate vorm zien te vinden voor gebruik van fragmenten uit de talloze oorlogsprogramma's van de afgelopen bijna 50 jaar: De Bezetting, maar ook documentaires, actualiteitenprogramma's, herdenkingsprogramma's – daarin zijn ontelbare, inmiddels overleden ooggetuigen aan het woord.*
- *Dat betekent een keuze voor de inzet ooggetuigen, en slechts hoogst zelden voor historici en andere deskundigen; die komen doorgaans niet in beeld, al zullen we hun inbreng hard nodig hebben.*
- *De tv-serie staat centraal in het project, maar daarnaast zijn ook dvd's, een zeer uitvoerige website en mogelijk een samenvattend boek voorzien, om het project in hoge mate multimediaal te maken.*

bron intern document NPS “Het idee versie 5”

Met name het laatste uitgangspunt is interessant vanuit het oogpunt van Crossmedia. Hier wordt gezegd dat de televisieserie centraal staat en het hele project multimediaal is. Dat zou tegenwoordig Crossmediaal heten.

2.3 Tijdspad

De eerste ideeën om een nieuwe serie te maken ontstonden bij de NPS in augustus 2006. Onder leiding van Ad van Liempt is dit opgezet vanuit de redactie van het programma “Andere Tijden”.

In januari 2007 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de serie. De uitgangspunten voor de serie, een begroting en een plan voor fundraising is in april 2007 ingediend bij raad van Bestuur van de NPS. In april tot en met juni heeft de fundraising plaatsgevonden.

In september 2007 is het researchteam begonnen onder eindredactie van Ad van Liempt en inhoudelijk adviseur Hans Blom. Dit team heeft tot juni 2008 research gedaan op basis van de opzet van de 8 (later 9) afleveringen door Ad van Liempt beschreven.

In de periode december 2007 tot mei 2008 zijn de treatments voor de afleveringen geschreven. Van februari 2008 tot juni 2008 zijn de scenario's geschreven. Van augustus 2008 tot december 2008 is er gefilmd, van januari tot juni 2009 zijn de afleveringen gemonteerd en van oktober tot november 2009 zijn de afleveringen uitgezonden.

2.4 Spin off

In het najaar 2007 is het idee ontstaan om ook een serie te maken voor jongeren. Het ministerie VWS wilde graag dat ook jongeren aangetrokken zouden worden door de serie maar dat achtte het redactieteam onmogelijk. Tegelijkertijd ontstond er ook een plan om een Andere Tijden voor jongeren te maken. Toen heeft Ad van Liempt voorgesteld om (eerst) een speciale jeugdserie in samenwerking met Klokhuis te maken. VWS was enthousiast voor dit plan en heeft dit verder gefinancierd. Hein Hoffman heeft voor de jeugdserie “13 in de Oorlog” een opzet gemaakt. Deze serie is niet afgeleid van

de oorspronkelijke serie. Was het in de 'volwassen' serie juist de bedoeling om een oorspronkelijke en eigenzinnige benadering van het onderwerp te nemen. In de jeugd serie was uiteraard de bedoeling om de belangrijke 'klassieke' onderwerpen aan bod te laten komen.

In januari 2008 start de redactie voor de jeugdserie. De redactie was een samenwerkingsverband tussen de Andere Tijden en Klokhuis. Er is als snel besloten dat er dramascènes gebruikt moesten worden. Het oorspronkelijke concept was de schoolklas maar dat bleek uiteindelijk niet haalbaar ivm de geloofwaardigheid. Toen heeft besloten in 13 afleveringen het verhaal van kinderen van 13 te vertellen. De serie is tegelijkertijd uitgezonden met de oorspronkelijke serie.

2.5 Partners

De oorlog

In eerste instantie zijn de volgende partners gevonden voor de financiering van dit project:

- Erfgoed van de Oorlog (Ministerie van VWS),
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie,
- Stichting Beeld en Geluid,
- Nationaal Fonds voor Vrijheid & Veteranenzorg (V-fonds).

Het Nationaal fonds voor vrijheid en Veteranenzorg (V-fonds) is er pas in tweede instantie bij gekomen. Deze had wel als voorwaarde dat er extra aandacht zou komen voor de oorlog in Indië. Na rijp beraad is besloten op het aanbod in te gaan omdat het niet ten koste zou gaan de totale inhoud van de serie en er geen inhoudelijke bemoeienis was over deze extra aflevering. Hiermee is er een extra aflevering bij de oorspronkelijk van acht bijgekomen.

Dertien in de oorlog

- Erfgoed van de Oorlog (Ministerie van VWS)
- Fibula
- Mediafonds
- Nationaal Fonds voor Vrijheid & Veteranenzorg (V-fonds)
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie
- NPO
- NPS De Oorlog
- Stichting Beeld en Geluid
- Teleac
- Zapp.

2.6 Uitvoerende partijen

Voor de verschillende onderdelen van het project zijn voor de realisatie de volgende organisaties betrokken:

De televisieserie de Oorlog

De televisieserie is gemaakt door NPS. Veelal door medewerkers van het programma "Andere Tijden" onder hoofdredactie van Ad van Liempt met als Senior Advisor Hans Blom

De website de Oorlog

De website is in tegenstelling tot het oorspronkelijke plan niet van begin af aan door de VPRO gemaakt als onderdeel van /geschiedenis maar uiteindelijk door interne problemen bij de VPRO door het NPS zelf ontwikkeld. De site is opgezet rondom de serie en op basis van de teksten van het boek.

Het boek De oorlog

Het boek De oorlog is geschreven door Ad van Liempt op basis van het research dat is gedaan voor de serie. Het boek heeft negen hoofdstukken die overeenkomen met de serie.

DVD serie De oorlog

De DVD's hebben in tegenstelling tot het oorspronkelijke plan geen extra materiaal. En bestaan uit de 9 afleveringen van de televisieserie.

De televisieserie 13 in de oorlog

Deze serie is ontwikkeld door de redactie van Andere tijden en de redactie van Klokhuis samen.

De site 13 in de oorlog

De site is door NPS – Interactive ontwikkeld waarbij het spelgedeelte door IJsfontijn is ontwikkeld.

DVD Serie de oorlog

De DVD's hebben in tegenstelling tot het oorspronkelijke plan geen extra materiaal. En bestaan uit de 13 afleveringen van de televisieserie.

3. Inhoudelijke analyse

In dit hoofdstuk wordt een kleine inhoudelijke analyse gemaakt van de verschillende uitingen van het project. Als voorbeeld heb ik het thema Joden en de Holocaust genomen. Daarvan heb ik het betreffende hoofdstuk in het boek gelezen, de afleveringen van de series bekeken en de sites onderzocht.

3.1 TV-aflevering

Hoe de joden uit Nederland verdwenen

In de zomer van '42 begon de deportatie van joden uit Nederland. Van de 140000 joden wordt driekwart vermoord. Het hoogste percentage van heel Europa.

In Enschede is 12 jaar voor de oorlog een prachtige synagoge gebouwd door de joodse textielbaronnen van die stad. In Enschede is de Joodse gemeenschap welvarend. In Amsterdam is er een veel grotere groep joodse proletariërs die ook niet meer belijdend zijn maar socialistisch. Velen waren zich amper bewust van hun Joodse identiteit.

In het begin van de oorlog lieten de Duitsers ook de joden nog met rust. In het kader van de Nazificatie van Nederland (Een Aisch volk) doet men rustig aan. Maar eind '40 worden joodse ambtenaren ontslagen en begin '41 komen de eerste bordjes met "Joden niet gewenst". Het wordt langzaam maar zeker duidelijk wat de Duitse bezetter van plan is.

In februari komt het tot opstand onder de joodse bevolking in Amsterdam. Joodse knokploegen raken slaag met de WA. De represailles zijn flink. 425 joden uit Amsterdam en 85 uit Enschede worden er opgepakt en naar Mauthausen vervoerd. De bezetter houdt het niet geheim. De waarschuwing moet zijn dat verzet zwaar wordt gestraft.

Stap voor stap worden de joden geïsoleerd van de rest van de samenleving. Er wordt een Getto in Amsterdam gevormd en allerlei rechten worden de joden afgenomen.

Na de inval in Rusland wordt er een aanvang gemaakt met het uitroeien van Joden. In eerste instantie nog ongeorganiseerd maar al snel ontstaat er onder leiding van Heidrich (Wannsee conferentie) een gedetailleerd plan om de Joden op een schonere en ordentelijke manier uit te roeien onder leiding van de SS.

In April '42 moeten de joden in Nederland Jodensterren dragen. De joodse raad, met wie de bezetter overleg pleegt, vraagt de joden deze ster met trots te dragen. De joodse raad werkt samen om 'erger' te voorkomen. In juni '42 start de deportatie van Joden. Eerst naar tussenkampen in Nederland zoals Westerbork, Amersfoort en Vught, waar nog geprobeerd wordt een normaal leven te simuleren. De organisatie, deportatie en bewaking van de joden wordt voor een groot deel door Nederlandse ambtenaren gedaan. Personeel van het bevolkingsregister, Marechaussee, Politie, NS. Allen helpen de Duitsers met deze deportatie 'om erger te voorkomen'.

De Duitsers spelen een spel van misleiding en suggestie onbedoeld gesteund door de Joodse raad 'om erger te voorkomen'. Een van de strohalmen die de Duitsers aanbood waren de voorlopige vrijstellingen zogenaamde Sperren. Wie niet zo'n 'sper' in zijn persoonsbewijs had, werd steeds openlijker gedeporteerd. Men moest goed weggijken om het niet te zien. Niet allen waren het met het beleid van de Joodse raad eens. In Enschede was men assertiever en daar is dan ook 50% van de joden in leven gebleven maar die waren in aantallen veel kleiner en ook veel meer bemiddeld als de Joden uit Amsterdam.

De SD was verantwoordelijk voor het opsporen van ondergedoken en overgebleven joden. Met behulp van Nederlandse Jodenjagers werden er nog zo'n 1500 opgepakt en afgevoerd. Ook hier hielp de Nederlandse overheid mee.

Kamp Westerbork werd gerund door 30 SS-ers. De bewaking van het kamp lag in handen van de Marechaussee. Elke week vertrekt er wel een trein vanuit Westerbork met duizend joden in de richting van Auschwitz. De vernietiging van het Joods volk was in Duitsland Staatsgeheim. In een geheime rede zegt Himmler aan vooraanstaande SS-officieren dat de vernietiging van de Joden een niet te noemen heldendaad zal zijn.

Toch sijpelen de berichten van de gruwelen langzaam maar zeker door. In september '43 staat er een uitvoerig verslag van de praktijk van de gaskamers in Auschwitz. Velen konden het niet geloven maar de meesten konden weten dat het niet om tewerkstelling ging want dan zou het deporteren van gehandicapten zieken en bejaarden nooit zijn gebeurd.

De volgorde van de onderwerpen in de aflevering zijn:

- Joodse gemeente voor de oorlog in Amsterdam en Enschede
- De eerste tekenen van uitsluiting van de joden.
- Het (joods) verzet wordt efficiënt de kop ingedrukt
- De systematische uitroeiing start in het najaar 41 in Rusland
- In 42 start de deportatie met medewerking en de Joodse raad
- De Nederlandse overheid werkt op allerlei manieren mee met de bezetter
- De Duitsers hebben een slimme strategie van onzekerheid, illusie en hoop bedacht
- De vernietigingskampen in het oosten.
- Kon Nederland weten van de Holocaust?

3.2 Website onderdeel

Hoe de joden uit Nederland verdwenen

De tv serie is op de site onverkort te bekijken. Daarnaast is er extra informatie te vinden die behoren tot het onderwerp van de Jodenvervolgung. Ze zijn gevat in een aantal dossiers die voor een flink deel overeenkomen met de behandelde onderwerpen in de televisieaflevering:

- De beslissing van de nazi-top
- Einsatzgruppen in de Sovjet-Unie
- Vernietigingskampen als alternatief
- De Wannsee conferentie
- Joodse Raad
- Jodenster en deportaties
- Joodse onderduikers
- Jodenjagers
- Doorgangskampen
- Vernietigingskampen en Holocaust
- Vragen achteraf

Van personen genoemd in de serie zijn aanvullende biografieën te vinden.

3.3 Boek hoofdstuk

Hoe de joden uit Nederland verdwenen

Het boek gaat uiteraard veel dieper in op de onderwerpen. Maar het is duidelijk dat de macrostructuur van het boek overeenkomt met de serie Het hoofdstuk “Hoe de Joden uit Nederland verdwenen” heeft een aantal tussenkoppen:

- De beslissing
- Amsterdam
- Enschede
- Wannseeconferentie
- De ster
- De deportaties
- De Hollandse Schouwburg
- Concentratiekamp Vught
- Onderduik
- Jodenjacht
- Westerbork
- Vernietigingskampen
- Wie wist wat wanneer
- Heinrich Himmler

Inhoudelijk volgt het boek de opzet van de serie. Of beter gezegd: Het boek en de tv-serie volgen de oorspronkelijke opzet zoals beschreven. De verschillen zijn klein en voornamelijk alleen redactioneel van aard.

3.4 TV aflevering 13 in de oorlog

Joden

Het verhaal van de Jodenvervolgung wordt verteld aan de hand van Kaatje. Een joods meisje uit een niet gelovig joods gezin. Van de 140000 joden worden er 100000 vermoord. Het merendeel in Amsterdam en zonder veel protest. De Duitsers doen veel om de beeldvorming over de joden in Nederland te veranderen (Der ewige Jude). Stap voor stap worden de joden van hun rechten ontdaan. Ariërverklaring verboden gebieden zoals restaurants en parken Davidssterren. Uiteindelijk worden de joden gedwongen te verhuizen naar het Joodse Getto. Het Hollandse Theater (in de oorlog Joodse Theater) is het meldpunt. Na verloop van tijd worden er ook Razzia's gehouden om Joden die zich niet melden op te pakken. 24000 Joden duiken onder op platte land of in Bovenhuizen. Anne Frank woont samen met 7 anderen 2 jaar in het achterhuis tot ze verraden worden. 8000 Joden worden door Nederlanders verraden. Er komen maar 5500 Joden uit de kampen terug naar Nederland. Het blijft onbekend wat er met Kaatje gebeurd. Haar ouders en zus worden opgepakt, het huis geplunderd als Kaatje afwezig is.

Opmerking

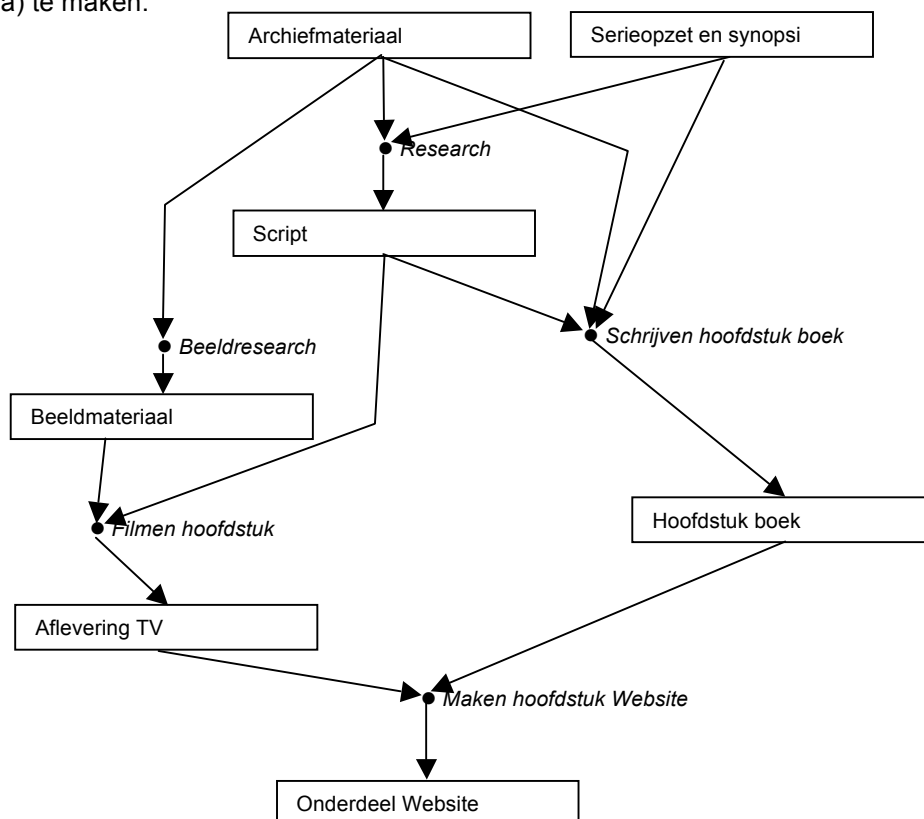
Wat opvallend is dat in de kinderserie de betrokkenheid van de Nederlandse overheid niet wordt genoemd en dat de gruwelen in de kampen niet wordt verteld. Ieder kind zal denken dat Kaatje het gaat redden. Aangrijpend en stilistisch zeer sterk is de scene waarin ze achter de deur wachten op de Duitsers tijdens een Razzia, maar ze worden wonderbaarlijk genoeg overgeslagen.

3.5 Website onderdeel “joden”

Naast de aflevering kan men een making of van de aflevering bekijken. Er is nauwelijks meer informatie over het onderwerp te vinden. De game heb ik niet onderzocht omdat ik me daarvoor door 6 levels moest heen werken.

3.6 Flow van informatie

Vanuit het interview dat ik met Ad van Liempt heb gehad is het volgende activiteiten diagram (A-schema) te maken.

Hieruit is goed te zien dat het project in zijn ontwikkelproces overduidelijk crossmediaal is te noemen en dat er een hoge mate van orkestratie is geweest in de opzet van het project als geheel.

Oorspronkelijk opzet

In versie vijf van de opzet zoals ik die gekregen heb van ad van Liempt staat het bovengenoemde onderdeel als volgt beschreven:

5. Vervolg en vernietiging

In deze aflevering staat de deportatie en vernietiging van de Nederlandse joodse gemeenschap centraal.

- 1. Vooraf: de vraag waar de jodenhaat van het nazisme vandaan kwam en de theorieën over de vraag of Hitler zelf het initiatief nam of niet.*
- 2. De geheime organisatie van de vernietigingsoperatie, het element van bedrog en verhulling daarin, en ook de rol daarin van Nederlandse ambtenaren en vrijwillige en betaalde Nederlandse hulpkrachten.*
- 3. De bizarre omstandigheden in kamp Westerbork en de massale vernietiging van Nederlandse Joden in met name Auschwitz en Sobibor.*
- 4. Een overzicht van de omvang van de Jodenvernietiging in heel Europa*
- 5. De eerste fase van de Joden-vernietiging (de Einsatzgruppen die in Oost-Europa in de eerste fase massaal Joden executeren), inclusief de context van anti-semitisme in brede lagen van de bevolking in Oost-Europa die zo anders was dan in Nederland*
- 6. Aandacht voor het lot van Sinti en Roma*
- 7. De vraag in hoeverre ook homoseksuelen vanwege hun geaardheid werden vervolgd*

Centrale vragen: waarom was het percentage vermoorde joden in ons land zo hoog? En: Hoe kon dit gebeuren zonder massale reacties van de andere inwoners?

Punt 1 over het waarom van de Jodenhaat van Hitler en het Nazisme is uiteindelijk niet in de serie beantwoord. Punt 2 is goed beschreven en krijgt veel aandacht in de serie. Punt 3 is ook in de verschillende uitingen goed behandeld. Punt 4, 5, 6 en 7 zijn in de TV-serie niet of zeer terloops beschreven.

De centrale vraag over hoe in Nederland het percentage vermoorde joden zo hoog was en het protest zo gering wordt (in mijn ogen althans) zeer helder en amoreel behandeld. Alhoewel het aspect van het efficiënte centrale bevolkingsregister, de uitmuntende paspoorten en de gedrevenheid van zijn bedenker Jacob Lentz, vreemd genoeg niet ter sprake komt in de TV-serie (wel in het boek pag 102)

4. Eindresultaten

In dit hoofdstuk worden de eindresultaten van het project zo exact mogelijk beschreven. Dit kunnen zowel producten, diensten als gebeurtenissen zijn.

- Welke eindresultaten heeft het project?
- Korte beschrijving van elke resultaat?
- In welke mate is het gemaakte resultaat anders dan het beoogde resultaat?
- Welke beoogde resultaten zijn niet gehaald?
- Welke (crossmediale) relaties zijn er tussen de resultaten?
- Hebben de resultaten elkaar beïnvloed?

4.1 De oorlog

4.1.1 TV-serie

In het concept en in de uiteindelijke uitvoering is de TV-serie het hart van het project. Site, boek en DVD zijn afgeleiden van de serie en houden zich aan dezelfde structuur en indeling als de serie.

Van acht naar negen afleveringen

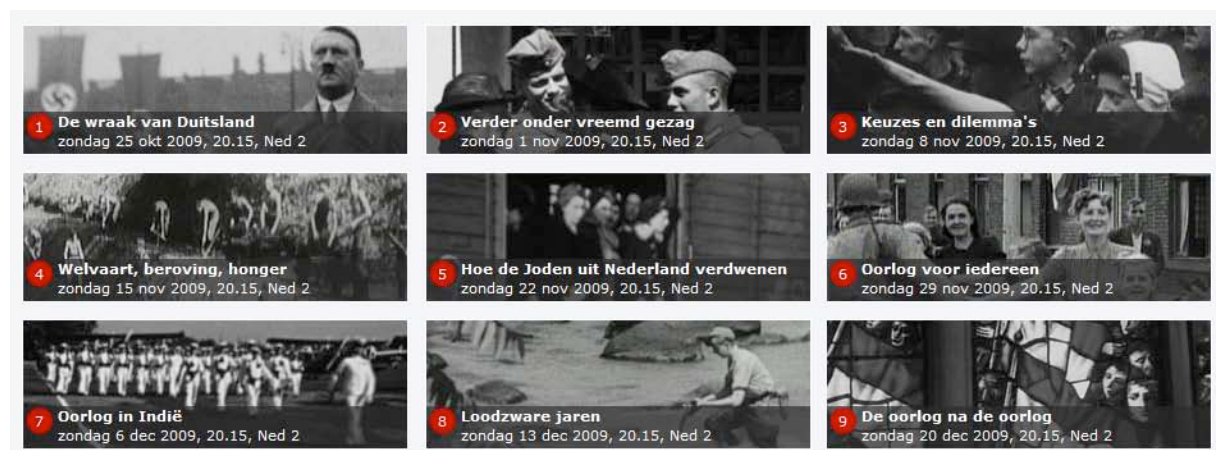
In de eerste versies van de projectbeschrijvingen is er sprake van 8 afleveringen. Hieronder staan de oorspronkelijke versie van de titels en de uiteindelijke titels van de afleveringen)

Versie 1 (augustus 2006)

1. Het nazisme
2. Het leven gaat door
3. Gedwongen te kiezen
4. Arm en rechteloos
5. Vervolging en vernietiging
6. Bevrijdingsstrijd
7. Oorlog in Indië
8. Blijvende schade

Uiteindelijk

1. De wraak van Duitsland
2. Verder onder vreemd gezag
3. Keuzes en Dilemma's
4. Welvaart beroving Honger
5. Hoe de joden uit Nederland verdwenen
6. Oorlog voor iedereen
7. Oorlog in Indië
8. Loodzware jaren
9. De oorlog na de oorlog

De extra aflevering is het gevolg van een bijdrage van het Nationaal fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg. Om het eenvoudig te zeggen kun je stellen dat uit aflevering 7 en 8 uit de oude reeks een drietal afleveringen zijn gemaakt. Je kunt zeggen dat er anderhalve aflevering (7 e 8) over Indië gaat. Het is verder opvallend hoe goed de eerste synopsissen overeenkomen met de beschrijvingen van de uiteindelijke afleveringen op de site.

De makers van de TV-serie

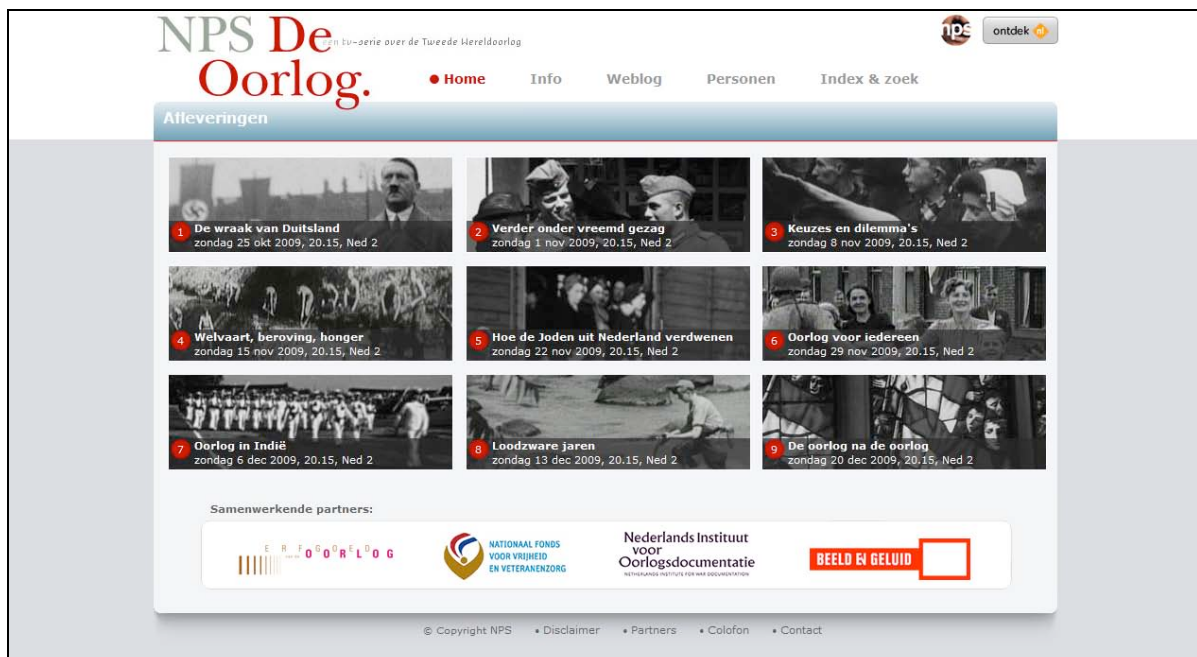
Presentatie: Rob Trip
Eindredactie: Ad van Liempt

Regie: Godfried van Run,
Matthijs Cats
Gerda Jansen Hendriks,
Dirk Jan Roeleven
Research: Yfke Nijland,
Suzanne Hendriks,
Femke Veltman
Chris van Esterik
Beeldresearch: Gerard Nijssen
Adviezen: Hans Blom
Productieleiding: Stephanie de Beer
Productie-assistentie: Nanda Plasschaert

4.1.2 Website De oorlog

De website volgt de serie nauwkeurig. Ten tijde van het uitzenden van de serie op TV werd er na elke aflevering een 'hoofdstuk' van de site ontsloten. De basis voor de site zijn de hoofdstukken van het boek. Elk hoofdstuk werd na schrijven direct door de webredactie aangepast en van beeldmateriaal voorzien. Op de site kan er ook vanuit de personen die in de serie voorkomen gezocht worden naar informatie. Er is geen mogelijkheid op de site om te discussiëren. De site beoogt niet een community te worden of een platform waar mensen kunnen reageren op de serie en de site. Het is enkel een informatiebron voor hen die meer willen weten.

De site heeft duidelijk niet de intentie een communicatief middel te zijn en alleen een bron van informatie. De bezoeker kan alleen een mail versturen naar de redactie. Er kan ook gemodereerd gereageerd worden op afleveringen

De makers van de Website

Projectleiding: Liesbeth van de Kar
Webredactie: Joris Smeets
Functioneel ontwerp: Maarten Toneman
Grafisch ontwerp: Richard Bastiaans
Webdevelopment: Mike Scheufler; NPS Nieuwe Media
Piet van Hulst; Angry Bytes

4.1.3 Boek de Oorlog

Het boek De Oorlog gaat niet alleen over Nederland, maar ook over de ontwikkelingen in de wereld die tot de Tweede Wereldoorlog geleid hebben. De heftige strijd in Europa om de hegemonie tussen de grote systemen in de jaren dertig: fascisme, communisme en parlementaire democratie. En de schuivende machtsverhoudingen in Azië, waardoor Nederland in tien jaar tijd zijn uitgestrekte kolonie kwijtraakte en zijn invloed op het wereldtoneel zag verdampen. De tragedie van de jodenvervolging is een centraal thema in tv-serie én boek. Ook andere drama's worden belicht: het bombardement op Rotterdam, de vernietigende strijd in Zeeland en rond Arnhem, de hongervinter, de massale tewerkstelling van meer dan een half miljoen Nederlandse mannen in Duitsland en de slopende internering van Nederlanders in de Japanse kampen.

Het boek beperkt zich, net als de serie, niet tot de periode 1940-1945. Er is een hoofdstuk gewijd aan de bijzonder moeilijke tijd die volgde: met de berechting van de politieke delinquenten, de misstanden in de interneringskampen, en de worsteling met de revolutionaire beweging in Indonesië. De nasleep van de oorlog was voor veel mensen een nog grotere ingreep in hun leven dan die oorlog zelf en de gebutste natie was lang niet tegen al die problemen opgewassen.

bron Volkskrant

4.2 Dertien in de oorlog

4.2.1 TV-serie

De televisieserie Dertien in de oorlog is niet afgeleid van de serie De oorlog. Zij heeft een aparte ontwikkeling doorgemaakt. Het concept is door Hein Hoffman bedacht en door de redactie van Andere tijden en Klokhuis samen verder ontwikkeld. Er is hierbij geen gebruik gemaakt van de oorspronkelijke research van de serie de oorlog (klopt dat echt dick?)

Waar “De oorlog” inhoudelijk een nieuwe benadering probeert te zijn op het onderwerp is “13 in de oorlog” juist iconografisch van opzet. Het behandelt alle ‘typische’ onderwerpen uit de oorlog. Dit laatste is natuurlijk ook logisch en verstandig omdat de doelgroep in kwestie niet de voorkennis heeft die verwacht mag worden van de volwassen serie.

Afleveringen

1. Een stad in brand	8. Vernietiging
2. Bezetting	9. Arnhem
3. NSB	10. Hongervinter
4. Engeland	11. Indië
5. Verraad en Verzet	12. Bevrijding
6. Joden	13. Na de oorlog
7. Gewapend verzet	

4.2.2 Website Dertien in de oorlog

De website is een afgeleide van de serie. De verschillende aflevering zijn opnieuw te bekijken, Er kan gekeken worden naar de making of van de uitzendingen en verder is er op verschillende manieren extra informatie te vinden. Het meest interactieve deel is het spel waarin je in de rol van een jongen terecht komt en op zoek moet naar je vader. Ook dit spel is ge-ent op de serie. In een 13 tal subspellen wordt je met dezelfde thematiek geconfronteerd als de TV-serie. De vormgeving van het spel sluit zeer fraai aan bij de vormgeving van (de leader van) de serie. Het is gemaakt door IJsfontein.

4.3 Relatie tussen de eindproducten

Bij “de oorlog” is een overduidelijke inhoudelijke en vormelijk relatie tussen de tv-serie, site en het boek. Hierbij is de Tv-serie leidend en de site en het boek een aanvulling op de serie. De negen afleveringen zijn 1 op 1 terug te vinden in site en boek. De relatie tussen de serie “De oorlog” en de jeugdserie “13 in de oorlog is nihil. Zowel qua inhoud en vorm is er geen relatie tussen de twee series. Men kan gerust spreken van twee onafhankelijke projecten.

4.4 Crossmediale karakter

Hoewel het project Crossmediaal genoemd wordt, valt daar wel wat op af te dingen. De producten zijn afzonderlijk goed te bekijken. Er wordt zelden verwezen naar elkaar en een ‘gebruiker’ zal zelden of nooit van medium verspringen om daarmee zijn eigen beleving te creëren. Het is veel eerder een Multi-Channel project.

Wel kan men stellen dat met betrekking tot de productie van de projecten er wel sprake is van een crossmediale aanpak. In de ontwikkeling zijn er veel relaties te leggen tussen de verschillende activiteiten en is er veelvuldig gebruik gemaakt van elkaars tussen en eindproducten.

4.5 Effect

Wegens gebrek aan informatie heb ik het effect van de series en andere uitingen niet goed kunnen meten. De kijkcijfers van de serie de oorlog en 13 in de oorlog waren boven verwachting hoog. De eerste aflevering van de oorlog trok meer dan een miljoen kijkers. De serie 13 in de oorlog wordt veel door docenten in de klas gebruikt. Het doorbreken van het smartboard in de basisschoolklas is hier uiteraard ook debet aan. Alle recenties zijn door de bank genomen goed en hebben slechts op details kritiek. Uiteraard zijn er ook belangenverenigingen niet tevreden over de mate van aandacht die (niet) in de serie hebben gekregen zoals de zeelui van de koopvaardij.

5. Verwijzingen

Dit hoofdstuk bevat verwijzingen naar eindresultaten, reacties en andere bronnen die men heeft kunnen vinden over het project.

“de bezetting”

<http://geschiedenis.vpro.nl/artikelen/41863867/>

“De oorlog”

<http://deoorlog.nps.nl/>

“13 in de oorlog”

<http://13indeoorlog.nps.nl/>

6. Bijlage: Personen

Hieronder staan een aantal korte biografieën beschreven van de meest relevante personen. Het zijn voornamelijk korte cv's van Wikipedia.

6.1 Loe de Jong

De Jong wordt geboren in een joods gezin in 1914. Aan de UvA studeert hij sociale geografie en geschiedenis. Tot 1940 werkt hij als journalist voor de Groene Amsterdammer. Vlak voor de Nederlandse capitulatie in mei 1940 vlucht hij naar Engeland. Daar gaat hij als verslaggever werken voor Radio Oranje. Later wordt hij directeur van diezelfde radiozender.

In de oorlog verliest hij zijn ouders, zijn tweelingbroer en zijn zus. In Engeland komt hij op het idee om een documentatiecentrum voor oorlogsmateriaal op te richten. In 1944 laat hij de toenmalige minister Bolkestein van Onderwijs een speech houden voor Radio Oranje. Daarin roept de minister de luisteraars op om dagboeken, brieven en foto's goed te bewaren.

Na de bevrijding blijkt dat De Jong niet de enige is met het idee voor een documentatiecentrum. Op acht mei heeft de Amsterdamse hoogleraar Nico Posthumus het RIOD al opgericht. Posthumus zoekt echter nog iemand voor de dagelijkse leiding. De Jong is de geschikte kandidaat.

De eerste jaren van het RIOD staan in het teken van het verzamelen van allerlei soorten documenten. In 1950 is het meeste verzamelwerk gedaan en kan er serieus worden geschreven. Een viertal vooraanstaande historici doet een poging om een standaardwerk over de bezetting te schrijven. Maar het komt er niet van. Daarom besluit De Jong het zelf te doen. Hij begint aan wat zijn magnum opus moet worden, en wat heel veel tijd in beslag zal nemen.

In de jaren zestig verwerft De Jong televisiebekendheid met de door hem geschreven en gepresenteerde televisieserie 'De Bezetting'. Hij krijgt daar zelfs een prijs voor.

Bibliografie

- De Duitse Vijfde Colonne in de Tweede Wereldoorlog, 1953, proefschrift
- Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, 14 delen, 1969-1991, SDU-uitgeverij, Den Haag
- De Bezetting, 3 delen, 1990, SDU-uitgeverij, Den Haag, ISBN 90-12-06335-3, ISBN 90-12-06336-1 en ISBN 90-12-06337-X

Voor een volledig overzicht zie de site Koninklijke Bibliotheek.

Bron Geschiedenis.vpro.nl en wikipedia

6.2 Ad van Liempt

Van Liempt was verslaggever bij de Utrechtse krant Het Centrum en het Utrechts Nieuwsblad, voordat hij in 1982 chef binnenland werd bij het NOS Journaal. Hij werkte in 1988 samen met de geschiedkundige Loe de Jong aan een nieuwe versie van de televisieserie De Bezetting. In 1989 stond hij aan de wieg van het programma NOS-Laat, de voorloper van Nova. Enkele jaren was hij hoofdredacteur van Nova; na Tom Kamlag en voor Gerard Dielessen.

Van Liempt verrijkte Nova met veel ideeën, waarbij de nadruk lag op zijn specifieke interesse voor de Tweede Wereldoorlog. Tussen de bedrijven door schreef hij boeken als De lijktrein en Een mooi woord voor oorlog (over de politieke acties in Nederlands-Indië) en Klem in de draaideur (samen met Ger van Westing) over de ruzie in 1998 tussen minister van Justitie Winnie Sorgdrager en de procureurs-generaal onder leiding van Arthur Docters van Leeuwen.

In 1999 bedacht Van Liempt het televisieprogramma Andere Tijden (NPS/VPRO), waarin wekelijks een historisch onderwerp wordt belicht. Andere Tijden werkt intensief samen met OVT (VPRO-radio) en publiceert elk jaar een boek met historische reportages. Recentelijk verschenen nog Koppeld over de Jodenophalers in de oorlog, de biografie Bernhard 1911-2004 en de monografie Het Journaal.

Ingaande september 2006 is Van Liempt lector onderzoeksjournalistiek op televisie aan de Hogeschool Utrecht. In maart 2009 benoemde minister Plasterk hem als lid van de raad van toezicht bij het in Arnhem te vestigen Nationaal Historisch Museum.

Bibliografie

- Een mooi woord voor oorlog; ruzie, roddel en achterdocht op weg naar de Indonesië-oorlog (1994) ISBN 90-12-06701-4

- Live! Macht, missers en meningen van de nieuwsmakers op tv (1995; met Charles Groenhuijsen) ISBN 90-1208-238-2
- De lijktrein; waarom 46 gevangenen de reis naar Surabaya niet overleefden (1997) ISBN 90-12-08521-7
- Klem in de draaideur; Arthur Docters van Leeuwen en het Ministerie van Justitie 1995-1998 (2000; met Ger van Westing) ISBN 90-5018-524-X
- Andere tijden (2001) ISBN 90-204-0573-X
- Kopgeld; Nederlandse premiejagers op zoek naar joden, 1943 (2002) ISBN 90-5018-478-2
- Het journaal; achter de schermen van vijftig jaar televisiegeschiedenis (2005) ISBN 90-5018-736-6
- Frieda - verslag van een gelijmd leven (2007), uitgegeven bij Herinneringscentrum Westerbork
- DOS: het wonder van Utrecht : reconstructie van de voetbalcompetitie 1957/1958 (2008) ISBN 978-90-488-0071-1
- De Oorlog Uitgeverij Balans (2009) ISBN 9789460031885

Bron Wikipedia

6.3 Hans Blom

Johannes Cornelis Hendrik (Hans) Blom. Blom was directeur van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie en hoogleraar Nederlandse geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Hij werd bekend door zijn oratie In de ban van goed en fout? uit 1983, waarin hij afstand nam van het goed-foutparadigma van zijn illustere voorganger Lou de Jong, maar ook door het Srebrenica-rapport dat hij met enkele collegae schreef. Geheel in lijn met zijn oratie sprak Blom ook in dit rapport weinig tot geen waardeoordelen uit. Dit leverde hem zware kritiek op van vakbroeders, publicisten, juristen en politici. In 2007 werd Blom bij het NIOD opgevolgd door Marjan Schwegman. Ook nam hij in dit jaar afscheid van de Universiteit van Amsterdam, waar Piet de Rooy de laatste jaren een tweede leerstoel Nederlandse geschiedenis bezette. In zijn afscheidsrede blikte hij terug op zijn oratie. Na afloop werd Blom geridderd door de Amsterdamse burgemeester Job Cohen, de zoon van voormalig NIOD-medewerker Dolf Cohen.

Bibliografie

Hans Blom heeft een groot aantal publicaties op zijn naam staan. Het bekendste werk is het onderzoeksverslag over de val van Srebrenica. Srebrenica, een 'veilig gebied' (2002) (over de Val van Srebrenica)

Bron Wikipedia

7. Bijlage: Voorgeschiedenis

In deze bijlage worden een aantal zaken kort besproken die van belang zijn voor inzicht in het groter kader

7.1 De bezetting van Lou de Jong (1914 – 2005)

De Historicus Loe de Jong, auteur van de omvangrijke boekenreeks "Geschiedenis van het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog" (1969-1991) heeft een serie televisieprogramma's gemaakt onder de naam "De Bezetting". Deze serie bestaande uit 21 televisieprogramma's van 60 minuten werd in de periode 1960 tot 1965 voor het eerst uitgezonden. In de periode 1966 tot 1968 werd deze serie in ingekorte versie herhaald.

Afleveringen

1. De voorgeschiedenis en de aanval op Nederland
2. De eerste maanden
3. De jodenvervolgning begint
4. De Februaristaking
5. Mussert en de Duitsers
6. Nederlands-Indië bedreigd
7. Dagelijks leven 1940-1945
8. De strijd in Indië
9. De jodenvervolgning
10. Geestelijk verzet
11. De geheime verbinding met Londen
12. Het lange wachten
13. De April-mei-stakingen van 1943
14. De hulp aan onderduikers
15. De gevangenen en concentratiekampen
16. Nederlands-Indië onder Japanse bezetting
17. Nederlanders in de vrije wereld
18. Dolle Dinsdag, Slag om Arnhem, Spoorwegstaking
19. De oorlog in Zuid-Nederland
20. De Hongerwinter
21. De bevrijding

1^e en 2^e versie

De oorspronkelijke serie werd live op televisie uitgezonden. Het gebeurde niet zelden dat Lou de Jong veel langer doorging dan de beoogde 60 minuten. Deze live uitzendingen werden met (een Nederlandse vinding) de Telerecorder opgenomen. Dit hield in dat er een filmcamera voor een televisie opnames maakte. Van deze opnamen werden de verkorte afleveringen gemaakt die in 1966-1986 werden uitgezonden. De originele spoelen zijn verloren gegaan. Als men dus denkt de oorspronkelijke uitzendingen van Lou de Jong te zien, dan zijn dit dus eigenlijk de verkorte heruitzendingen uit '66. Er zijn plannen om reconstructies te maken van de oorspronkelijke afleveringen

Zie <http://geschiedenis.vpro.nl/artikelen/41863867/> voor de originele uitzendingen.

Impact

De autoriteit van Loe de Jong en de serie heeft een bepalende invloed gehad op hoe de gemiddelde Nederlander terug keek naar de Oorlog. Loe de Jong bezag de gebeurtenissen in de tweede wereldoorlog vanuit een moreel standpunt. Het goed en fout zijn in de oorlog is hier geboren. Nederland was een kleine natie die dapper gestreden had tegen een perfide grootmacht was. De meeste mensen waren goed en slechts enkelen waren 'fout' geweest. Dit beeld gecreëerd door Loe de Jong in de serie en mindere mate door de bekende 14 delige reeks Koninkrijk der Nederlanden in

de tweede wereldoorlog is pas in de jaren negentig gerelativeerd door Chris van der Heijdens met zijn boek Grijs verleden.

7.2 Remake van de Bezetting (1989 – 1990)

In de periode 1989 tot 1990 is er onder algehele leiding van Ad van Liempt een vernieuwde uitvoering van de serie “De bezetting gemaakt. De serie is samengesteld door Lou de Jong mmv het Riod en gepresenteerd door dr. Lou de Jong en Pier Tania. In meer dan één opzicht is in de remake van de oude serie met daarin de gewijzigde inzichten van Lou de Jong er in verwerkt.

De afleveringen zijn niet op Internet beschikbaar maar wel te bestellen bij het instituut voor beeld en geluid zie <http://archieven.beeldengeluid.nl> (Aflevering 3, 16, 17, en 20, staan er niet in) Ook is de serie op DVD uitgebracht die echter niet meer uitgegeven wordt

Afleveringen

1. De Duitse invasie	12. Gevangenen en gedeporteerden
2. Zomer 1940	13. ?
3. ?	14. De strijd in Indië
4. De jodenvervolgung	15. Indie onder de Japanners
5. De NSB	16. ?
6. Jaren van verarming	17. ? (Nederlanders in de vrije wereld?)
7. Verzet tegen de gelijkschakeling	18. September 1944
8. De Jodendeportaties	19. De oorlog in Zuid - Nederland
9. Lente '43: Nederland staakt	20. ? (hongerwinter?)
10. Hulp aan onderduikers	21. Heel Nederland bevrijd
11. In geheim contact met London	